

Wieś jurajska

Krzysztof Pierzgalski przez ostatnie 12 lat dokumentował realia wsi polskiej na Wyżynie Częstochowskiej. W 2016 r. postanowił podsumować swoją dotychczasową pracę wystawą pt. „Wieś jurajska”. Złożony z 35 fotografii reportaż to etnograficzny zapis życia rolników mieszkających w gminach Janów, Niegowa, Olsztyn i Przyrów. Projekt skupia się na najbardziej tradycyjnym wizerunku wsi, który w coraz szybszym tempie odchodzi do przeszłości. Bohaterami foto-eseju są rolnicy gospodarzący samodzielnie na kilku - kilkunastu hektarach, silnie przywiązani do ziemi i pracy na roli. Cykl zawiera zarówno obrazy codziennych czynności gospodarskich, prac polowych, jak i chwile odpoczynku, posiłków, świętowania i wyrażania uczuć religijnych. Autor zdołał utrwalić także ostatnich rzemieślników, artystów samouków oraz sceny z tradycyjnych targów wiejskich.

- Zdecydowałem się wykonać materiał w konwencji klasycznego fotoreportażu, bez ingerencji w bieg zdarzeń - mówi fotograf. Chciałem być przezroczysty dla moich bohaterów, dlatego starałem się jak najwięcej z nimi obcować. Podczas żniw w 2006 r. zamieszkałem w Trzebniewicach, aby w ciągu miesiąca wniknąć w lokalną społeczność. Wiele zastanych sytuacji było ulotnych i dynamicznych, dlatego używałem aparatów małoobrazkowych, dających swobodę i szybkość działania, które jednocześnie nie absorbowały nadmiernie uwagi.

Autor cyklu „Wieś jurajska” urodził się w Kielcach. W dzieciństwie każde wakacje spędzał w rodzinnej wsi matki, w okolicach Sandomierza. Obrazy sadów, łąk i ludzi pracujących na roli utrwały się w jego wyobraźni determinując wrażliwość.

- Lubiałem wieś, odkąd pamiętam. Mimo, że niemal całe życie mieszkałem w mieście, wiejska rzeczywistość nieustannie mnie fascynuje. Przyciąga bezpośrednim związkiem ludzi z przyrodą, krajobrazem i kulturą materialną, którą ukształtowała wielowiekowa, rolnicza tradycja. Na początku XXI w. zdałem sobie sprawę, że zbliżają się istotne zmiany. Na Jurze procesy te miały wkrótce doprowadzić do zupełnego przeobrażenia funkcji i wyglądu wielu miejscowości oraz utraty ich tożsamości regionalnej. Ale nie chciałem dokumentować tego procesu. Pragnąłem utrwalić obraz wsi jako miejsca, w którym małe gospodarstwa rodzinne produkują żywność na sprzedaż i swoje potrzeby. Zatrzymać w kadrze codzienną pracę, obrzędy i charakterystyczne dla regionu długie, drewniano-kamienne domy. Miałem świadomość tego, że nadszedł ostatni moment dziejowy, aby to zrobić.

Gdy po zmianach ustrojowych w Polsce, na początku lat 90. XX w., zlikwidowano PGR-y, gospodarze stracili możliwość zbywania produktów rolnych na istniejących przy nich skupach. W warunkach gospodarki rynkowej nie wszystko udawało się sprzedać, a ceny skupu często drastycznie spadały. Poskutkowało to pogorszeniem sytuacji ekonomicznej wielu rodzin. Wzmógł się exodus osób młodych do miast. Na wsi pozostali starzy. Wiele domostw podupadło z powodu braku funduszy na remonty.

- Kiedy zaczynałem pracę nad tym reportażem w 2004 roku, część gospodarstw chyliło się już ku upadkowi. Starzejący się gospodarze z trudem wiązali przysłowiowy koniec z końcem. Nie było moim zamiarem pokazywać ubóstwo. Jednak skromne warunki życia są immanentną częścią tej rzeczywistości, dlatego bieda, w sposób nieunikniony, pojawia się w kontekście niektórych obrazów. Ale rzeczywistość wymyka się jednoznacznym ocenom. Jeden z rolników, gdy zagadnąłem go o sprawy bytowe, powiedział: - Panie, ja przecież mam wszystko, co potrzebne.

Wernisaż prac Krzysztofa Pierzgalskiego odbył się 2 lutego w Galerii Nowej ŁDK (ul.

Traugutta 18, Łódź)

Wystawa trwać będzie do 25 lutego 2017.

Wydruki wykonano dzięki wsparciu pomocy finansowej Centrum Amatorskiego Ruchu Artystycznego w Częstochowie.

Krzysztof Pierzgalski jest absolwentem Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Łódzkiego. Zajmuje się fotografią reportażową, dokumentalną i przyrodniczą. W 2005 r. rozpoczął współpracę z magazynem National Geographic Polska, dla którego wykonał kilka fotoesejów poświęconych polskiej przyrodzie. Publikował również w miesięcznikach FOTO, Poznaj Świat, Podróże oraz portalach Twój Przekrój, National Geographic Traveler i brytyjskim Life Force Magazine. Autor wielu wystaw indywidualnych o tematyce podróżniczo-etnograficznej. Laureat konkursów fotograficznych. Interesuje go człowiek w relacji ze środowiskiem naturalnym. W Polsce dokumentował społeczności rolników na Wyżynie Częstochowskiej, Łemków i juhasów beskidzkich. Podczas wypraw trekkingowych - m.in. kultury pasterskie Mongołów, Ewenków, Kirgizów, Indian andyjskich, zwyczaje weselne Hucułów oraz obrzędy we wsiach-twierdzach na Kaukazie.

Portfolio fotografa można obejrzeć pod adresem www.pierzgalski.com

źródło: materiały o wystawie

Autor zdjęć: Krzysztof Pierzgalski